

Melhus kommune

November 2018

FR1071

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<ol style="list-style-type: none">1. Følges gjeldende retningslinjer ved beregning av selvkost for vann og avløp?2. Har kommunen betryggende økonomisk styring og kontroll i investeringsprosjekter?
Kilder til kriterier	<ul style="list-style-type: none">- Kommuneloven- COSO/ISO- Forskrift om kommunale vann- og avløpsgebyrer- 85 tilrådinge for styrket egenkontroll i kommuner- Evt. kommunens egne rutiner for håndtering/rapportering i investeringsprosjekter/ kommunens økonomireglement
Metode	Metodene for å dokumentere revisors vurderinger i rapporten er i all hovedsak intervju, samt gjennomgang av dokumenter og regnskap.
Tidsplan	Her presenteres overordnet tidsplan; eks <ul style="list-style-type: none">• Antall timer: 300 timer• Levering av rapport: Mai 2019
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Espen Langseth, epost: espen.langseth@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeider: Arve Gausen, epost: arve.gausen@revisjonmidtnorge.no Styringsgruppe: <ul style="list-style-type: none">• Unni Romstad• Anna Ølnes Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet, jf. egenerklærings skjema.
Kontaktperson Melhus kommune	Rådmann i Melhus kommune eller den som rådmannen delegerer

2 MANDAT

I dette kapittelet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget har i sak 23/18 den 10.09.18 foretatt en omprioritering av plan for forvaltningsrevisjon og tatt inn økonomistyring som nytt fokusområde, dette med bakgrunn i innspill fra politisk- og administrativt nivå. Kommunestyret godkjente planen i sak 45/18 den 18.09.18.

Revisor har ut fra bestillingsdialogen lagt til grunn at kontrollutvalget stiller spørsmål ved følgende:

- Er det et riktig nivå på kommunens vann- og avløpsgebyr.
- Har kommunen kontroll på kostnadene i sine investeringsprosjekter?

Vann og avløp

Alle eiendommer som er tilknyttet offentlig vann og avløp, betaler vann- og avløpsgebyr. Man betaler enten for stipulert eller målt forbruk.

Gebyrene består av tilknytningsgebyr og årsgebyr. Tilknytningsgebyret er en engangsutgift. Årsgebyr består av et fastledd og et forbruksrelatert ledd. Fastledd er en grunnpris som reguleres hvert år.

Vann- og avløpstjenestene drives etter selvkostprinsippet. Det betyr at inntekter og kostnader skal være like store. Inntektene kommer hovedsakelig fra gebyrene. Kostnadene består av driftskostnader, administrasjonskostnader og kapitalkostnader (renter og avskrivninger).

Inntekter og utgifter varierer fra år til år. Derfor har man gjerne fondsregulering. Det betyr at overskudd eller underskudd blir overført fra ett år til de påfølgende. Overskudd kan for eksempel brukes til å fornye eksisterende vann- og avløpsanlegg eller gis tilbake til abonnentene i form av lavere gebyrer.

Kontrollutvalget ønsker svar på følgende spørsmål:

- Tilhører alle direkte og indirekte kostnader som er med i kalkylen, vann og avløp?
- Er det andre kostnader som burde vært med?
- Er det en fornuftig beregning av indirekte kostnader?
- Har kommunen en riktig håndtering av fondsmidler tilknyttet vann- og avløp?

Økonomistyring i investeringsprosjekter.

Bevilgningene til kommunens investeringsprosjekter kommer i første omgang i forbindelse med økonomiplanen, men treffer sjeldent. Først når prosjektet er ferdig kan man etter hvert sette to streker under svaret.

En vellykket prosjektgjennomføring er et prosjekt som leverer til rett tid, med riktig ytelse og innenfor den vedtatte kostnadsrammen. Et godt styringsgrunnlag og realistiske planer kan innebære riktig budsjett og avsetninger, korrekte fremdriftsplaner og en hensiktsmessig organisering, risikostyring med mer. Dette forutsetter at kommunen har etablert rutiner for investeringsprosjekt som følges.

En av de viktigste suksessfaktorene i prosjekter er evnen til å håndtere usikkerhet. Håndterer man risiko på en systematisk og effektiv måte øker sannsynligheten for å nå prosjektets mål. Ulike metoder og prinsipper kan benyttes for å sikre at beslutninger som tas balanserer hensynet til sikkerhet og økonomi på en hensiktsmessig måte. utfordringen er imidlertid hvordan en skal finne fram til den riktige balansen mellom økonomi og sikkerhet.

Kontrollutvalget ønsker svar på følgende spørsmål:

- Med utgangspunkt i kommunens opprinnelige bevilgning til investeringsprosjekter – hvor, når og hvorfor er det kostnadsøkninger i investeringsprosjektene?

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Revisjonen ser ikke på selve anskaffelsen eller på internkontroll/rutiner innenfor området.

Fokus i dette prosjektet er å se på den økonomiske utviklingen, og redegjøre hvorfor det har blitt slik.

Vann og avløp reguleres av en rekke lover og forskrifter, og lovmessige krav er sentral i denne problemstillingen. Revisor ønsker å gjøre oppmerksom på at prosjektet omhandler ett utvalg av lovområder og er ikke dekkende for alle lovkrav for disse tjenestene. Revisor vil også presisere at prosjektet omfatter kommunale anlegg; ikke private.

3.2 Problemstillinger

Revisor har utarbeidet følgende hovedproblemstilling for prosjektet:

1. Følges gjeldende retningslinjer ved beregning av selvkost for vann og avløp?
2. Har kommunen betryggende økonomisk styring og kontroll i investeringsprosjekter?
Herunder; beslutningsgrunnlag for oppstart, risikovurdering, rutiner for rapportering og etterlevelse av disse.

3.3 Overordna kriterier (kilder)

For å besvare problemstillingene har vi følgende kriterier i denne undersøkelsen.

Disse er hentet fra:

- Kommuneloven
- Forskrift om kommunale vann- og avløpsgebyrer,
- KR D: Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester
- Rammeverkene COSO og ISO
- 85 tilrådinger for styrket egenkontroll i kommuner
- Kommunens vedtatte beslutninger/regelverk/føringer.

Som en del av sitt internkontrollansvar har rådmannen ansvar for å sikre at fylkeskommunale investeringsprosjekt er underlagt tilstrekkelig styring og kontroll, samt at kommunen har et riktig nivå på sine gebyrinntekter.

3.4 Metoder for innsamling av data

En viktig del av datagrunnlaget vil være informasjon fra intervju med sentrale roller i tilknytning til økonomistyring, og vann og avløpssektoren. Intervju gir en større mulighet for å gå i dybden og få fram nyanser som karakteriserer prosessene, og som ikke fanges av statistikk eller annen dokumentasjon.

Det vil i valg av prosjekt være viktig å balansere prosjekter med ulik kostnadsutvikling og størrelse. Dette for å se om det er forskjeller i styring og kontroll av ulike prosjekttyper. Revisor vil gjøre et utvalg av prosjekter som antas å være tilstrekkelig til at revisjonen kan si noe om kommunens prosjektstyring for perioden prosjektene er gjennomført i.

Dokumentgjennomgangen vil underbygget intervjudata i undersøkelsen. Revisjonen vil i tillegg til økonomigjennomgangen også se på overordnede styringsdokumenter, retningslinjer, prosjektrutiner, sjekklister, planer og maler relatert til kommunens investeringsprosjekter og gebyrfastsettelse.

4 VURDERING AV KVALIFIKASJONER OG UAVHENGIGHET

Revisor har vurdert gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen, og bekrefter at den vil bli gjennomført med nødvendige faglige kvalifikasjoner og uavhengighet (RSK 001, 7-9).

Trondheim, 23.11.18

Espen Langseth

Oppdragsansvarlig revisor

Arve Gausen /s/

Prosjektmedarbeider

KILDER

VEDLEGG: OVERSIKT OVER AKTUELLE PROSJEKTER SISTE 3 ÅR – PÅGÅENDE OG AVSLUTTEDE.

Det er en del store prosjekter som er pågående og ikke avsluttet - status på hver enkelt er rapport i 2. tertial. Herunder følgende:

- Lundamo skole, bevilgning 162 mill.
- Hovin bhg, bevilgning 42 mill
- Rehabilitering Flå skole, bevilgning 46 mill
- Hølonda helsehus, bevilgning 39 mill
- Brakkeløsning ved Høyeggen skole, bevilgning 16 mill
- Div investeringer Bygg og Eiendom, bevilgning på 22,5 mill
- Gatelys, bevilgning 12 mill
- Reservevann (Metrovann), bevilgning 54.4 mill
- Lundamo høydebasseng, bevilgningn 22,7 mill
- Spillvannsløsning mot Høvringen, bevilgning 108 mill
- Sanering av avløpsspumpestasjoner, bevilgnign 9,7 mill
- Spillvann Ler-Kvål, bevilgning 9,4 mill.

Følgende prosjekter ble avsluttet sammen med 2. tertial 2018, K sak 59/18

			Vedtak	Medgått	Merforbruk
Vedtak	Prosjektnr.	Prosjektnavn		Totalt	
K 102/15	2384	Kjøp av kommunale boliger 2015	43 500 000	45 353 321	-1 853 321
K 71/16	2386	Treningsapparater i krysset Lenavegen/Rådhusvegen	450 000	408 642	41 358
K 77/17	2398	Lokaler til kommunale vigsler	690 000	96 671	593 329
K 100/17	2404	Presttrøa barnehage, overf. Av jord etter rassikring	150 000	137 500	12 500
K 109/15	6033	Sanering av vannledning, Klemmetsveg-Kilen	800 000	897 118	-97 118
K 58/17 og 100/17	6042	Overordnet vannforsyningsplan, Melhus sentrum	250 000	220 149	29 851
K 35/13, K 40/15	6218	Avløpsledningsanlegg Lundamo høydebasseng	3 370 000	2 651 987	718 013
K 109/15	6256	Avløpsanering, Klemmetsveg-Kilen	1 200 000	1 491 176	-291 176
K 58/17	6267	Overordnet avløpsplan, Melhus sentrum	250 000	241 175	8 825
K 109/15	6820	Kartlegging/ajouføring av befolkede områder i Melhus	500 000	556 769	-56 769
		SUM	51 160 000	52 054 508	-894 508
		Prosjektene er finansiert med:			
		Lån			36 097 205
		Merverdiavgiftskompensasjon			2 038 294
		Fondsmidler			3 000 000
		Tilskudd			10 919 009
		Sum finansiering			52 054 508
		Forslag til behandling av merforbruk:			
		Overføres til ubrukte lånemidler			901 797
		Bruk av påløpt merverdiavgiftskompensasjon			-1 796 305
		Sum			-894 508

Følgende prosjekter ble avsluttet sammen med 1. tertial 2018, K sak 42/18

			Vedtak	Medgått	Mer/mindreforbruk
Vedtak	Prosjektnr.	Prosjektnavn		Totalt	
	2399	Høyeggen skole, vannskade -forsikrings sak	0	319 373	0
K 80/14 og 109/15	6236	Sanering APS	12 000 000	9 696 070	2 303 930
				10 015 443	2 303 930
		Prosjektene er finansiert med:			
		Lån			9 696 070
		Merverdigavgiftskompensasjon			63 092
		Fondsmidler			33 714
		Forsikringsoppgjør			222 567
		Sum finansiering			10 015 443
		Forslag til behandling av mindreforbruket:			
		Overføres til ubrukte lånemidler			2 303 930

Følgende prosjekter ble avsluttet sammen med Regnskapsaken for 2017, K sak 34/18.

			Vedtak	Medgått	Mindreforbruk i fht
Vedtak	Prosjektnr.	Prosjektnavn		Totalt	vedtatt kostnadsramme
K 77/11, K 145/12, 86/13, 80/14	1216	IKT - tiltaksplan 2012-2015	12 191 225	7 517 664	4 673 561
K 19/17	2392	Kjøp av areal, Hallsletts parsell av GNR BNR 35/1	7 160 000	7 163 114	-3 114
K 118/16	2394	Parkering Vassfjellet	250 000	247 780	2 220
K 78/17	2396	Kjøp av buss ved Rosmælen skole	459 000	459 000	0
K 109/15 og 71/16	6702	Martin Tranmælsveg, omlegging av kommunal veg	5 000 000	5 324 738	-324 738
K 109/15	6709	Gang og sykkelveg, Hollum-Lete	300 000	383 560	-83 560
k 118/16	6832	Kulvert, Stor Tronds veg	500 000	546 251	-46 251
K 86/13, 109/15 og 71/16	6014	Martin Tranmælsveg - vann	3 100 000	3 322 556	-222 556
K 109/15	6026	Eternittledning, Prestgårdlåna	2 000 000	32 190	1 967 810
K 109/07, K113/08	6207	Avløpspumpestasjoner - Overløp	1 800 000	1 602 944	197 056
K 86/13 og 109/15	6220	Martin Tranmælsveg - avløp	2 796 800	2 912 892	-116 092
K 71/16 og 118/16	6259	Avløpsanering Flårønning	900 000	884 726	15 274
			36 457 025	30 397 415	6 059 610
		Prosjektene er finansiert med:			
		Lån			26 676 280
		Merverdiavgiftskompensasjon			2 732 111
		Fondsmidler			744 024
		Mottatte tilskudd			245 000
		Sum finansiering			30 397 415
		Forslag til behandling av mindreforbruket			
		Resterende bevilgning fra 1216, overføres til nytt prosjekt jf K sak 02/18			-4 673 561
		Mindre bruk av felles disposisjonsfond, prosjekt 2394			-11 776
		Mottatte tilskudd			245 000
		Bruk av ubrukte lånemidler			195 855
		Redusert låneoptak			-1 800 000
		Mindre påløpt merverdiavgiftskompensasjon enn forutsatt i vedtakene			-15 128
		Sum disponering av mindreforbruk			-6 059 610

Følgende prosjekter ble avsluttet samme med 2.tertial 2017 K sak 78/17

			Vedtak	Medgått	Merforbruk i fht
Vedtak	Prosjektnr.	Prosjektnavn		Totalt	vedtatt kostnadsramme
K 39/14	2336	Kjøp av kommunale boliger 2014	35 300 000	40 695 847	-5 395 847
K 80/14	2359	Idrettsveien	1 300 000	1 234 306	65 694
K 94/16	2389	Gåsbakken skole, forsikringssak	650 000	407 462	242 538
K 106/16	2391	Erverv av grunn ved Gåsbakken skole og bhg	445 000	380 217	64 783
K 100/04, 4/06	5493	Veg / tunnel Krogstadsanden	4 603 625	5 732 238	-1 084 819
K 66/09, 76/11 og 80/14	6701	Nævsvegen - Utskifting/utbedring trebro	7 820 850	5 872 225	1 948 625
K 77/11	6213	Rødde Kvammen avløpsledning	1 000 000	864 723	135 277
K 145/12	6216	Litjsandvegen Søberg Ledning	1 500 000	1 481 878	18 122
K 80/14 og 109/15	6229	Avløp Øysand-Klett, trasevalg	700 000	212 616	487 384
K 80/14 og 109/15	6237	Varmbo avløpsone	500 000	383 504	116 496
K 109/15	6238	Saneringsplan, Doktorgården-Gimsvegen	200 000	7 385	192 615
K 109/15	6254	Saneringsplan Korsvegen	100 000	102 866	-2 866
			54 119 475	57 375 267	-3 211 997
		Prosjektene er finansiering med:			
		Lån			33 850 406
		MVA komp			3 206 070
		Fond			6 048 013
		Tilskudd			14 270 778
		Salgsmidler			
		Sum finansiering			57 375 267
		Forslag til behandling av merforbruk			
		Mindre bruk av fond enn forutsatt, 2389.			1 987
		Mer bruk av mva komp enn forutsatt i vedtakene			-1 668 650
		Mottatt mer i tilskudd enn forutsatt i vedtakene			-3 280 778
		Mindre bruk av lån enn forutsatt			1 735 444
		Sum finansiering av merforbruk			-3 211 997

Følgende prosjekter ble avsluttet sammen med Regnskapssaken for 2016, K sak 43/17

			Vedtak	Medgått	Merforbruk i fht
Vedtak	Prosjektnr.	Prosjektnavn		Totalt	vedtatt kostnadsramme
K 96/09	1611	Melhus kirke -utvendig oppussing av fasade	300 000	189 176	110 824
K 77/11 og 60/14	1614	Hølanda kirke	1 829 795	2 585 463	-755 668
K 71/16	1620	Kjøp av aksjer Melhus Kirkelig Fellesråd	1 000	1 000	0
	2312	Lekeapparater Nedre Melhus barnehager	0	171 000	-171 000
		Sum EPC prosjekter	48 548 721	49 133 731	-585 010
K 94/16	2387	Strandvegen bhg. forsikrings sak	64 264	64 264	0
K 71/16	6823	Stor Trondsveg	670 000	726 166	-56 166
K 94/16	6824	Høyeggen 16-24, utbedring av veg	440 000	0	440 000
K 109/15	6030	Vannledning, Løvsethvegen	200 000	0	200 000
K 109/15	6235	Ler RA, rehabilitering	500 000	0	500 000
		SUM	52 553 780	52 870 800	-317 020
		Finansiering			
		Lån			36 959 903
		MVA komp			10 573 959
		Fond			979 163
		Tilskudd			4 312 427
		Salgsmidler			45 348
		Sum finansiering			52 870 800
		Forslag til behandling av merforbruk			
		Overføring av tilskudd fra Melhus Kirkelig Fellesråd (1614)			-423 950
		Mer mva komp enn forutsatt i vedtakene			-512 625
		Bruk av overskuddsfond Nedre Melhus barnehage			-136 801
		Mindre tilskudd enn forutsatt i vedtakene (EPC)			163 039
		Bruk av salgsmidler fra salg av eiendom (EPC)			-45 348
		Mindre bruk av lån enn forutsatt			638 665
		Sum finansiering av merforbruk			-317 020

Følgende prosjekter ble avsluttet sammen med 2.tertial for 2016, K sak 94/16

			Vedtak	Medgått	Mindreforbruk i fht
Vedtak	Prosjektnr.	Prosjektnavn		Totalt	Vedtatt kostnadsramme
K 96/09	1215	IKT - oppgradering nytt skole og barnehage system	1 000 000	637 482	362 518
K 32/16	1224	Utvidelse av kapasitet på Back-upløsning IKT	912 500	912 507	-7
K 145/12	2303	Utredning rehabilitering av Flå skole	250 000	247 447	2 553
K 145/12 og K 85/15	2309	Utredning av barnehageløsning ved Eid	600 000	569 301	30 699
K 60/14, K 109/15	2355	Steinsprang Loddegårdstrøa	5 416 667	3 086 038	2 330 629
K 60/14 og K 85/15	2357	C bygget -utbedring av svømmehall	4 712 500	4 514 609	197 891
K 80/14	2376	Traktor inkl frontlaster og henger, inkl spesialstyr	850 000	850 175	-175
K 85/15	2381	Forsikrings sak Brekkåsen skole	687 500	906 159	-218 659
K 109/15	2383	Opprydding spredt avløp-Gåsbakken skole	1 250 000	1 000 000	250 000
K 75/10	5305	Geovekst prosjektet	1 300 000	1 335 633	-35 633
K 80/14	6817	Åsaringen Hovin, fortau	700 000	764 366	-64 366
K 71/16	6821	Kråkdalen, utskifning vegrør	625 000	625 000	0
K 80/14	6022	Vannforsyning Langdalen	1 000 000	1 044 687	-44 687
K 145/12	6215	Avløpspumpe stasjon på overføringsledning	5 000 000	5 000 000	0
K 60/14, 80/14 og 85/15	6222	Gåsbakken slamavkaller	6 400 000	6 754 590	-354 590
K 60/14 og 80/14	6227	Fordrøyningsbasseng Brekkåsen	4 250 000	2 319 936	1 930 064
K 80/14	6231	Avløps sanering Korsvegen	1 000 000	1 052 718	-52 718
		SUM	35 954 167	31 620 650	4 333 518
		Finansiering			
		Lån			26 984 374
		MVA			2 240 910
		Fond			1 477 185
		Tilskudd			918 179
		Sum finansiering av utgifter til ovennevnte prosjekter			31 620 649
		Forslag til behandling av mindreforbruk			
		Redusert bruk av MVA komp			1 193 257
		Redusert bruk av lån			3 409 626
		Tilskudd			-269 365
		Sum mindreforbruk			4 333 518

Revisjon

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no